

Nie tylko pomoc, ale i niena wiść

Poza falą pomocy, uchodźców z Ukrainy spotyka także niebezpieczny hejt. Za antyukraińską mową nienawiści stoi skrajna prawica, patoyoutuberzy, księża, a także portal finansowany przez ministra kultury.

Piotr Żytnicki

– Polskie społeczeństwo zareagowało [na wojnę w Ukrainie] olbrzymią falą solidarności, gościnności i pomocy. Niestety, pojawiła się też nienawiść, a nawet otwarte usprawiedliwianie Putinowskiej inwazji – mówi prof. Rafał Pankowski, socjolog i działacz stowarzyszenia Nigdy Więcej.

Od ataku Rosji na Ukrainę organizacja zbiera dowody dyskryminacji i nienawiści wobec uchodźców z Ukrainy. Do tej pory udokumentowała dziesiątki takich przypadków, które wylicza w swoim raporcie zatytułowanym „Zachowajmy solidarność z uchodźcami”. W tym artykule nie jesteśmy w stanie wymienić wszystkich, pokażemy jednak skalę i groźbę zjawiska.

Stowarzyszenie ma dowody, że nienawiść podsycają przede wszystkim skrajnie prawicowe grupy. Wrogość wobec Ukraińców często łączy z antysemityzmem i wspieraniem reżimu Putina. Grupy te nie mają w społeczeństwie wielkiego poparcia, ale robią wszystko, by skłócać Polaków i Ukraińców, rozsiewać nienawistne treści, spiskowe teorie i fałszywe informacje.

Zarzucają Ukraińcom nienawiść do Polaków

24 lutego, w dniu rosyjskiej inwazji, Katarzyna Sokolowska, szefowa fundacji Wołyń Pamiętamy, pyta w internecie: „Czy zmierzające do nas hordy Ukraińców ktoś będzie »prześwietlał«?”.

Z kolei Cezary Krysztopa z „Tygodnika Solidarność” zamieszcza na Twitterze homofobiczny komentarz o rosyjskiej agresji: „Świat tęczyowych zamordystów się kończy”.

W internetowej telewizji wRealu24, która wie dzie prym w głoszeniu antyukraińskich

Stowarzyszenie Nigdy Więcej wspomina o odmowach wynajęcia mieszkania uchodźcom z Ukrainy

treści, poseł Konfederacji Janusz Korwin-Mikke nazywa inwazję na Ukrainę „zrozumiałą” i przekonuje, że „Rosja ma prawo do bezpiecznych granic”.

Z kolei Marcin Rola, założyciel wRealu24, zarzuca Ukraińcom niechęć do Polaków, która „bardzo często przeradza się w nienawiść”. Oskarża też Ukraińców o fascynację „zbrodniarzami typu Bandera i UPA”.

Jeszcze dalej idzie Artur Jabłoński, były lider partii KORWiN w Koszalinie, który pod wpisem prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zelenskigo na Twitterze życzy mu śmierci: „Spier...! Zatańczę na twoim grobie. Miłej nocy, może twojej ostatniej”.

Polowanie na uchodźców z Ukrainy

1 marca w Przemysłu uzbrojeni w kije i butelki kibole atakują ciemnoskórych uchodź-

ców z Ukrainy. Na lokalnych grupach internauci oskarżają uchodźców o kradzieże, włamanie, napady i gwałty. Policja to demuntuje, ale się nie przebija.

Kiboli chwali dr hab. Andrzej Zapalowski, radny Przemysła i profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ciemnoskórych uchodźców nazywa bandytami, udostępnia też nagrania z kibolskich ataków. Internauci mu kibicują: „Gonić ścierwo bez litości”.

2 marca Paweł Budrewicz, radca prawny z Warszawy, prezes stowarzyszenia Lubię Miasto, potępia pomaganie Ukraińcom: „Pierwszą decyzją powinno było być zamknięcie polskiej granicy dla ukraińskich uchodźców”.

W telewizji wRealu24 Krzysztof Baliński, były ambasador Polski w Syrii, wygłasza antysemickie teorie spiskowe: „Nasi starsi bracia [Żydzi] mają od końca XIX wieku zakusy na utworzenie w tym regionie, głównie na Kresach, które dzisiaj należą do Ukrainy, czegoś, co sami nazywają Judeopolinią”.

Antyukraiński hejt za pieniądze od ministra Glińskiego

9 marca, tym razem na kanale Media Narodowe na YouTube, jakiś mężczyzna zwraca się do Ukraińców: – Wy sobie tutaj zęby przyjechałście leczyć? Przyjechałście i myśleć, że wam wszystko wolno?

Media Narodowe należą do stowarzyszenia Marsz Niepodległości Roberta Bąkiewicza, które wraz ze stowarzyszeniem Straż Narodowa otrzymało w 2021 r. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotację o łącznej wartości 3 mln zł. Dotacja na Media Narodowe wyniosła 198 tys. zł.

9 marca Marcin Rola (wRealu24) podsyca negatywne emocje wobec Ukraińców: – My, Polacy, będziemy musieli bardzo mocno pracować dzień i noc, by jeszcze utrzymać uchodźców. Może powinienem sobie załatwić papiery uchodźcy, nie będę płacił podatku, będę miał wszystko za frajer, może jeszcze mieszkanie dostanę.

Ksiądz: Ukraińcy przyjeżdżają jak na swoje

12 marca na placu Zamkowym w Warszawie demonstrują sympatycy aresztowanych patoyoutuberów Wojciecha Olszańkiego i Marcina Osadowskiego. Nabil Al Malazi, wiceszef skrajnie prawicowej partii Polska Patriotyczna, pochwała wojnę: „Celem interwencji jest neutralizacja Ukrainy”.

15 marca prof. Jacek Bartyzel, wykładowca Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz akademii Tadeusza Rydyka, pisze na Facebooku: „To nie jest humanitarna pomoc dla uchodźców, tylko wielka akcja przesiedleńcza, która może zmienić nieodwracalnie strukturę etniczną Polski”.

17 marca ks. Marek Bąk z Łodzi w rozmowie na kanale Telewizja Chrystusa Króla na portalu YouTube krytykuje pomaganie uchodźcom: – Ukraińcy tu przyjeżdżają jak na swoje, dla siebie. Wdzięczność nie jest ich specjalnością.

18 marca o rzekomym uprzywilejowaniu uchodźców opowiada w Zielonej Górze poseł Grzegorz Braun: – Ustawa Ukrainiec Plus jest ustawą jawnie dyskryminującą Polaków.

19 marca na kanale Media Narodowe publicysta dr Marcin Masny powtarza Putinowską propagandę o „amerykańskich laboratoriach z patogenami” w Ukrainie. A 21 marca rzecznik Konfederacji Tomasz Grabarczyk nazywa uchodźców z Ukrainy „zagrożeniem finansowym dla Polski”.

Właściciele mieszkań: „Rodzinom z Ukrainy podziękuję”

22 marca nauczycielka podstawówki w Sosnowcu zostaje zawieszona z powodu publikowania w internecie atyukraińskich treści.

Pisała: „Ukraińcy byli i są często zaangażowani w przemysł ludzi”, „I Rosja, i Niemcy zawsze byli wrogami Polski. Ukraina też, więc nie płacicie nad Ukrainą”.

27 marca benedyktyn ks. Jacek mówi na mszy w Stanisławie Dolnym, że polskie kobiety powinny uważać na Ukraińki, bo te zaraz zaczną odbijać im mężów.

Stowarzyszenie Nigdy Więcej wspomina też o odmowach wynajęcia mieszkania uchodźcom z Ukrainy. Właściciele mieszkań wycofywali się, gdy poznawali narodowość wynajmującego albo wprost pisali w ogłoszeniach: „Goście z Ukrainy, proszę nie dzwonić”, „Rodzinom z Ukrainy podziękuję”.

W raporcie czytamy również o dyskryminacji ciemnoskórych uchodźców z Ukrainy. W pierwszych dniach wojny Straż Graniczna piętrzyła problemy przy wpuszczaniu ich do Polski.

Stowarzyszenie podaje także przykłady nienawiści wobec Rosjan. Właściciele przychodni w Poznaniu powiesili na drzwiach kartkę: „Rosjan nie przyjmujemy”; w hotelu Regent w Warszawie małżeństwu odmówiono udostępnienia zarezerwowanego wcześniej pokoju. Personel powoływał się na „zakaz obsługiwaną Rosjan”.

Swoje obserwacje stowarzyszenie przedstawiło 4 kwietnia na specjalnej sesji konsultacyjnej zorganizowanej przez Komisję Europejską – organizacje pozarządowe rozmawiały tam o przeciwdziałaniu mowie nienawiści po rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

Prof. Pankowski podkreśla, że podane w raporcie przykłady to zachowania nieodpuszczalne i powinny spotkać się ze stanowczą reakcją państwa, a nie z finansowaniem. – Znieważanie, nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych, a także pochwalanie wojny napastniczej to przestępstwa, które należy ścigać – mówi prof. Pankowski. Apeluje również do obywateli o solidarność, wspieranie organizacji, które pomagają uchodźcom, i o nieuleganie dezinformacji i ksenofobicznej propagandzie.

Zachęca też do reagowania. Nienawistne treści można zgłaszać administratorom platform internetowych. Stowarzyszenie robi to od dawna, choć z różnym skutkiem. Ostatnio YouTube zablokował telewizję wRealu24, ale po dwóch tygodniach blokada się skończyła i telewizja znowu nadaje. ●

◀ Grudzień 2018 r. Antyukraińskie napisy na ścianie pawilonu handlowego w Krakowie

FOT. JAKUB WŁÓDEK / AGENCIA WYBORCZA.PL